

Akıllı Telefonlarda Her Şeyin Bir Uygulaması Var

Büyük ve renkli ekranları, gelişmiş işlem güçleri ve insanı hayrete düşüren yetenekleriyle akıllı telefonlar, günümüzün en popüler teknolojik simgelerinden biri olma yolunda emin adımlarla ilerliyor. Bu aygıtların bu kadar ilgi çekmesinin ardında ise sürekli internete bağlı kalma ihtiyacının yanında, zaman zaman hayal gücünün sınırlarını zorlayan uygulamalar yatıyor.

Geniş ve renkli dokunmatik ekranlar, gelişmiş bağlantı ve sürekli bağlı kalabilme yetenekleri, ambalajı açtığımız anda hazır hale gelen e-posta ve sosyal medya erişimi, masaüstü bilgisayarları aratmayacak ölçüde görüntüleme yapabilen internet tarayıcıları, dizüstü bilgisayarınızla yarışabilecek kadar yüksek işlem gücü ve hayalleri zorlayan uygulama çeşitliliği... Akıllı telefonlar, aktif hat sayısının neredeyse dünya nü-

fusunu geçmek üzere olduğu şu günlerde cep telefonu kullanıcıları arasındaki en popüler ürünler. Araştırma şirketi Gartner'ın tahminlerine göre 2011 yılında Batı Avrupa ve Kuzey Amerika'da satılacak cep telefonlarının % 60'ının akıllı telefon olacağı öngörülüyor. ComScore verileri de gelişmiş ülkelerde en hızlı büyüyen cep telefonu sektörünün akıllı telefon sektörü olduğunu ortaya koyuyor.

Normal bir cep telefonuyla kıyaslandığında çok daha fazla bilgi işlem kapasitesi ve bağlantı yeteneği sunan, kendilerine özgü işletim sistemleri üzerine karmaşık uygulamalar yüklemenize ve çalıştırmanıza izin veren cep telefonları akıllı telefon olarak adlandırılıyor. Aslında akıllı telefon kavramını cep telefonu özelliklerine sahip bir cep bilgisayarı olarak da tanımlamak mümkün. Beklentilerin artmasına bağlı olarak işlemci hızı ve sistem belleği sürekli artan, ekran boyu giderek büyüyen ve giderek gelişen yeteneklere kavuşan bu cihazlar, dış görünüşleri ve sundukları zengin fonksiyonlarla gün geçtikçe kullanıcılar tarafından daha fazla tercih ediliyor. Üstelik bu aygıtlar, tüketiciler için bir cazibe unsuru olmanın yanı sıra üreticilerin kârlılığını açısından da ciddi bir kaynak.

Her ne kadar ilk örnekleri 1992 yılında ortaya çıkmış olsa da, akıllı telefonların altın çağı ve yaygınlaşması 2007 yılında ilk iPhone'un ortaya çıkışından sonra başladı. Kullanıcı arabiriminin her bir uygulamanın kullanım amacına göre tamamen yeni baştan düzenlenmesine izin veren geniş dokunmatik ekran, kontrolü sağlamak amacıyla telefonun hareketlerini ve pozisyonunu uygulamalara aktarabilen ivmeölçer, ekranda birden fazla parmağı aynı anda kullanarak farklı işlemleri yerine getirebilme ve gelişmiş internet tarayıcısı gibi özelliklerle donatılan bu telefon, kendinden sonra gelecek aygıtlar için örnek model oldu. Bugün öyle bir zamanda yaşıyoruz ki, bundan birkaç yıl önce dokunmatik arayüzlerden kullanışsız olduğu gerekçesiyle köşe bucak kaçan kullanıcılar artık dokunmatik ekrandan ibaret bir telefon kullanmayı bir prestij olarak kabul ediyor.

Uygulama sayısı 1 milyona gidiyor

2007 yılında ilk iPhone ile yeni nesil akıllı telefon anlayışının üç aşığı beş yukarı belirlenmesinin ardından, ikinci büyük adım 2008 yılında App Store adı verilen uygulama dükkânının açılmasıyla yine Apple'dan geldi. O güne kadar akıllı telefon uygulamalarının dağıtımı, uygulamayı yazan şirketin internet siteleri üzerinden veya birçok uygulamayı bir arada sunan bazı katalog siteleri üzerinden gerçekleştiriliyordu. Tıpkı bilgisayarlarda olduğu gibi önce kullanım amacını belirliyor, daha sonra işinize yarayacak uygulamanın peşine düşüyor ve indirip kurulumunu gerçekleştiriyordunuz; bu aslında hayli zahmetli bir işlemdi. Apple ise App Store ile uygulama seçimi ve indirme işini tamamen telefon üzerinden erişilebilen bir platforma taşıyordu. Bu platform üzerinden istediğiniz uygulama kategorisine girebilecek, bedava ve ücretli seçenekler arasında dolaşabilecek, diğer kullanıcıların bu uygu-

lamalar hakkındaki görüşlerini okuyabilecek ve dilediğiniz uygulamayı anında indirip kurabilecektiniz. Böylece platform üzerinde satılacak olan uygulamanın kontrolünü ve onay sürecini Apple'ın inisiyatifine bırakmakla birlikte, tüm uygulamalara tek bir noktadan erişebilme kolaylığına kavuşacaktınız. Üstelik bu platform, şirketin sağladığı uygulama geliştirme araçlarını kullanarak kendi uygulamalarınızı hazırlayıp platforma dahil etme şansı da sunuyordu.

App Store, 11 Temmuz 2008'de duyurulduğu ilk günden itibaren çok büyük bir ilgiyle karşılandı ve aradan geçen 2,5 yıl içinde inanılmaz gelişimini sürdürüyor. Bunun için rakamlara şöyle bir bakmak yeterli: 11 Temmuz 2008'de ilk açıldığında 500 uygulama ile başlayan App Store, 14 Temmuz'da 800 uygulama ve 10 milyon indirme sayısına erişti. Aradan daha 1 yıl geçmeden, 23 Nisan 2009'da uygulama sayısı 35 bine, indirme sayısı 1 milyara yükseldi. 2010 yılı Ocak ayının başlarında dükkândaki uygulama sayısı 120 bini, indirme sayısı 3 milyarı geçmişti. Ekim 2010 verilerine göre dükkândaki uygulama sayısı 300 binin üzerinde ve toplam uygulama indirme sayısı 7 milyardan fazla.

Mobil uygulamalara erişimde App Store'un ortaya koyduğu bu başarı, diğer üreticilere de ilham kaynağı oldu. Palm tabanlı sistemler için App Catalog, Google'ın Android mobil işletim sistemiyle çalışan aygıtlarını hedefleyen Android Market, Microsoft Windows Mobile platformuna özel Windows Marketplace for Mobile, Nokia'nın Symbian tabanlı telefonları için uygulamalar sunan Ovi Store, Samsung Bada platformunu hedefleyen Samsung Apps ve RIM'ın BlackBerry cihazı için hazırladığı BlackBerry App World sırayla pazardaki yerlerini aldılar. Ancak bunların bazıları Türkiye'den erişime açık değil. Örneğin Android işletim sistemine sahip akıllı telefonlar tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok yaygın olmasına rağmen, ülkemizden Android Market erişimi sağlanamıyor. Ne zaman sağlanabileceği konusunda da bir bilgi yok.

Tüm bunların üstüne görünen o ki, bu platformların erişimi sadece akıllı telefonlarla da sınırlı kalmayacak. Tablet bilgisayarlarını hazırlayıp piyasaya süren veya sürme hazırlığında olan şirketler, mobil uygulama dükkânlarını bu aygıtlara içerik sağlamak için bir platform olarak konumlandırıyor. Akıllı telefonların giderek yaygınlaşmasının yanı sıra kullanıcılar arasında benzer bir akım oluşturacağı düşünülen tablet bilgisayarların da bu platformlardan faydalanması, bu işin benzer bir ivmeyle büyümeye devam edeceğini gösteriyor.

Hayal gücünü zorlayan uygulamalar: Akıllı telefonların sunduğu özellikler uygulama erişim kolaylığıyla birleşince, bu iş profesyonel yazılım geliştiricilerin tekelden çıkarak çok daha geniş bir kesime hitap etmeye başladı. Hazırladıkları uygulamayı uygulama platformları üzerinden dağıtarak satabileceklerini ve bu yolla gelir elde edebileceklerini gören meraklılar, ellerindeki aygıtların özelliklerini farklı şekillerde bir araya getirerek birbirinden yaratıcı uygulamalara imza atmaya başladılar. İşte birbirinden ilginç mobil uygulamalar arasından bizim gözümüze takılanlar.

Lightsaber Unleashed: Yıldız Savaşları serisinin hayranıysanız, eminim siz de elinize bir ışın kılıcı alıp sallamayı hayal etmişsinizdir. Lightsaber uygulamasıyla bu isteğinizi bir miktar olsun karşılayabilirsiniz. Uygulamayı çalıştırıp ekrana dokunduğunuzda ışın kılıcı o kendine has sesiyle açılıyor ve telefonu salladıkça ivmeölçer yardımıyla sanki gerçek bir ışın kılıcı sallıyormuşçasına sesler çıkarıyor. Dilerseniz aynı uygulamaya sahip bir diğer arkadaşınızla Bluetooth bağlantısı kurup düello da yapabiliyorsunuz.

Night Recorder: Gece horlayıp horlamadığınızı veya neler sayıkladığınızı merak ediyorsanız Night Recorder tam size göre. Uygulamayı çalıştırdığınızda önce mikrofon hassasiyetini ayarlayarak kaydın hangi ses şiddetinin üzerinde başlayacağını tanımlıyorsunuz. Daha sonra telefonu yatağınızın yanına yerleştirip uykuya dalıyorsunuz. Uygulama belirlediğiniz eşğin üzerinde bir ses algıladığında otomatik olarak kayda geçiyor ve ses kesildiğinde dosyayı kaydedip yeni bir ses için beklemeye koyuluyor. Böylece sabah kalktığınızda sesleri dinleyerek siz uyurken saat tam olarak kaçta neler olmuş öğrenebiliyorsunuz.

Bebot: Dokunmatik ekranlı telefonlarda piyano ve gitar tarzı enstrümanların çok sayıda başarılı örneğini bulabilirsiniz. Ama müzik ve sesle biraz ilgilisenez Bebot'u mutlaka denemeniz gerek. Kullanması da son derece kolay ve eğlenceli: Uygulamayı çalıştırıyorsunuz, kullanacağınız sesi seçiyorsunuz,

parmağınızı ekranda dolaştırmaya başlıyorsunuz ve kendinizi etkileyici seslerin kollarına bırakıyorsunuz. Uygulama, canlı bir konserde enstrüman olarak kullanılabilir kadar başarılı.

Flight Update: Havaalanına gideceksiniz, acaba uçak rötar yaptı mı? Amerika'dan gelen yakınınızın uçağı şu an nerededir, saat kaçta inecek? İki hafta sonrası için planladığınız seyahatte gideceğiniz yere acaba hangi havayolları, saat kaçta uçuyor? Bu tarz soruların cevabını bulmak için akıllı telefonunuzdan Flight Update uygulamasını çalıştırıp ilgili havayollarının adını, uçuş numarasını veya kalkış-varış noktasını girmeniz yeterli. Üstelik dünyadaki tüm hava yolu şirketleri ve uçuşlar destekleniyor.

Mobile Mouse: İvmeölçerlerle donatılmış akıllı telefonunuzu havalı bir fare olarak kullanmak isterseniz Mobile Mouse uygulaması emrinize amade. Uygulamayı telefonunuzda çalıştırıp masaüstü bilgisayarınızdaki küçük uygulamayla kablosuz bağlantı üzerinden eşleştirdiğinizde, telefonunuzu havada serbestçe hareket ettirerek bilgisayar ekranındaki imlece yön verebilirsiniz. Tıklamalar da telefonun ekranına dokunarak hallediliyor.

Barcode Scanner: Bir ürün gördünüz, almak istiyorsunuz ama içinize başka yerden daha ucuza bulabilir miyim diye kurt düştü. Telefonunuzu çıkarıyorsunuz, uygulamayı çekip barkodun fotoğrafını çekiyorsunuz. Uygulama internet üzerinden barkodun hangi ürüne ait olduğunu buluyor ve çevrimiçi alış-

veriş sitelerinde ürünün kaç liraya satıldığını size bir rapor olarak sunuyor. Fiyat aklınıza yatarsa alıyorsunuz, yatmazsa başka yerden daha ucuza bulmak için dolaşmaya devam ediyorsunuz.

Whole Food: Yemek yapmak istiyorsunuz, ama evde fazla malzeme yok ve siz de dışarı çıkıp bir şeyler almak istemiyorsunuz. Kolayı var. Akıllı telefonunuzda Whole Food uygulamasını çalıştırın, evdeki malzemeyi girin, yazılım da size bu malzemelerle yapabileceğiniz yemek tarifleri önerir. İşte bu kadar.

White Noise: Geceleri başınızı yastığa gömmek yerine kamp ateşinin çıtırtısı, denizden gelen dalgaların çıkardığı sesler veya sakin yağın bir yağmur eşliğinde uyumak istiyorsanız White Noise tam da aradığınız şey. Bu uygulamayla küçük bir derenin şırıltısından gök gürültülü sağanak yağışa kadar dilediğiniz sesleri kullanarak kendinize huzurlu bir dinlenme veya uyku ortamı sağlayabilirsiniz.

100 pushups: 100 tane şınav çekmenin sizin için artık bir hayal olduğunu mu düşünüyorsunuz? Bu uygulama, 6 haftalık bir program eşliğinde sizi bir defada 100 adet şınav çekmek için hazır hale getireceği iddiasında. Günlük olarak belirlenen programlara harfiyen uyduğunuzda ve uygulamanın mevcut performansınıza dair sorduğu sorulara doğru cevap verdiğinizde bu hedefin gerçekleşebileceği belirtiliyor. Sıklımadan uygulayabilirsiniz işe de yarayacak gibi.

Hipstamatic: Akıllı telefonunuzla çektiğiniz fotoğrafları analog birer kare haline dönüştürmek isterseniz, Hipstamatic'e göz atmanızda fayda var. Bu uygulama, dilediğiniz türden analog lensler arasından seçim yapmanıza ve telefonunuzla çektiğiniz fotoğrafların sanki bu tarz lensle çekilmiş gibi işlenmesine olanak sağlıyor. Sonuçlar gerçekten etkileyici.

iBoost: Otomobilinizi modifiye ettirdiniz ve hızlanma performansının bu işlemten ne kadar etkilendiğini merak ediyorsunuz. iBoost, bu konuda size bilgi verebileceği iddiasında. Telefonu yolcu koltuğuna yerleştirip performans denemesi yaptığınızda, uygulama ivmeölçerler yardımıyla hareket değişimlerini algılayarak aracın performansı hakkında sayısal bilgiler sunuyor. Daha sonra da bunları grafikler eşliğinde size gösteriyor.

Scanner Pro: Elinizde kâğıda basılı bir belge var, ama siz bunu üzerinde düzenlemeler yapabileceğiniz bir metin belgesi haline getirmek istiyorsunuz. Telefonunuzun kamerasını çalıştırın, belgenin mümkün olduğunca net bir fotoğrafını çekin ve görüntüyü Scanner Pro uygulamasına verin. Uygulama optik karakter tanıma tekniğinin yardımıyla görüntüdeki metni ayrıştırır ve size üzerinde çalışabileceğiniz bir dosya olarak sunar. İşte bu kadar.

SoundHound: Gittiğiniz herhangi bir yerde duyduğunuz müzik çok hoşunuza gitti ve kim söylemiş öğrenmek istiyorsunuz. Hemen telefonunuzu çıkarıyorsunuz, SoundHound'u çalıştırıyorsunuz ve parçanın bir kısmını telefonunuza dinletiyorsunuz. SoundHound bu bilgiyi ana sunucuya göndererek analiz ediyor ve kim söylemiş, hangi albümdeymiş karşınıza getiriyor. İşin daha da güzel tarafı bu uygulama kendi kendinize mırıldandığınız parçaların bile kime ait olduğunu bulup getirebiliyor.

Dragon Dictation: Bir şeyleri uzun uzadıya yazmak yerine söylediğiniz şeylerin yazıya dökülmesini istiyorsanız, Dragon Dictation uygulamasını kullanabilirsiniz. Dragon Dictation, siz konuştuğunuzda sesinizi kaydediyor ve konuşmanız bittiğinde ana sunucuya göndererek çözümletip söylediklerinizi metin olarak karşınıza getiriyor. Ama yalnızca İngilizce söylenenleri anlayıp metne çevirebildiğini de hatırlatalım.

The Elements: iPad için özel olarak tasarlanmış bu uygulama belki de hayatınızda görebileceğiniz en güzel periyodik tablo uygulaması. Tablo üzerine dizilmiş küçük ve hareketli simgeler arasında gezinerek ilginizi çeken element hakkında bilgi almanız, örneklerini görmeniz, geometrik yapısından Dünyada ve evrende hangi sıklıkta rastlandığına kadar her türlü detayı öğrenmeniz mümkün. Anlatılması zor, gerçekten görülmesi gereken bir uygulama.

Profesyonel bilişim yazarlığı kariyerine 2000 yılında *PC Magazine* Türkiye dergisinde editör olarak başlayan Levent Daşkıran, aralarında *Chip*, *Windows.Net Magazine*, *Hürriyet* ve *Sabah* gibi yayınların da yer aldığı onlarca basılı ve çevrimiçi yayına makale, derleme ve çevirileriyle katkıda bulundu. 2001'den beri *Bilim ve Teknik* ve *Bilim Çocuk* dergilerine yazılarıyla her ay düzenli olarak katkıda bulunan Daşkıran, haftalık *BTHaber Gazetesi*'nde Haber Sorumlusu olarak görev yapıyor.

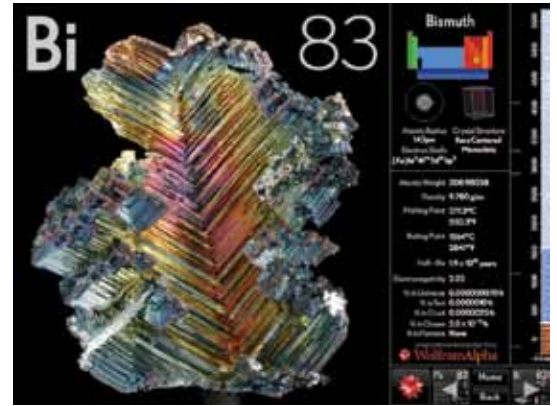
Earthquake: Dünya genelindeki depremlerden anında haberdar olmak mı istiyorsunuz? Konu-munuzu işaretleyin, size hangi yakınlıktaki ve hangi şiddetin üzerindeki depremlerden haberdar olmak istediğinizi belirtin. Belirttiğiniz koşullarda bir deprem olduğunda uygulama sizi haberdar edecektir. Dilerseniz herhangi bir sınır koymadan tüm dünyanın sismografik güncellemelerini de buradan takip edebilirsiniz.

Discover: Wikipediadan bir şeyler okumayı seviyor, ama web sayfaları arasında dolaşmayı fazla çekici bulmuyorsanız Discover adlı uygulamaya bir göz atmanızda fayda var. Discover, ilgilendiğiniz Wikipedia başlığını buluyor ve bunu metniyle, görseliyle yeniden harmanlayarak gerçek bir kitap sayfası gibi karşınıza getiriyor. Uygulama size günün başlığı ve ilgilenebileceğiniz konular gibi farklı okuma seçenekleri de sunabiliyor.

LaDiDa: iyi şarkı söyleyemiyorsanız bile, biraz yardımla bu konuda neler yapabileceğinizi görmek istiyorsanız LaDiDa'yı bir denemekte fayda var. Uygulamayı çalıştırıyorsunuz, bir müzik türü ve tempo seçiyorsunuz ve kafanıza göre mikrofona bir şeyler söylemeye başlıyorsunuz. Uygulama sesinizin tınısını ve temposunu arka plandaki müziğe oturtup karşınıza getiriyor. Şimdiden söyleyeyim, şaşırmaya hazır olun.

The Early Edition: İnternetteki haber kaynaklarını veya okumak istediğiniz siteleri RSS beslemeleri üzerinden takip ediyorsanız, The Early Edition bu işi hayli kolaylaştıran bir uygulama. İlgilendiğiniz siteye dair beslemeleri uygulamaya tanımladığınızda, uygulama tüm bu beslemelerden haberleri düzenli olarak çekiyor ve alt alta bir liste olarak değil, sanki bir gazete sayfası gibi sunuyor. Özellikle çok sayıda site takip edenler için ideal bir yaklaşım.

Starwalk: Gökyüzü gözlemleri ilginizi çekiyorsa, Starwalk'i kesinlikle edinmelisiniz. Uygulama temel olarak o an bulunduğunuz konum ve saat bilgisi üzerinden gökyüzünde hangi cisimleri görebileceğinize dair detaylı görüntüler sunma işini üstleniyor.

Ama bir de sürprizi var: Telefonu ve tableti gökyüzüne doğru çevirdiğinizde, uygulama dahili pusula ve GPS yardımıyla baktığınız yerde tam olarak ne göreceğinizi de size söyleyebiliyor. Bu haliyle gökyüzüne açılan bir siber pencereye benziyor ki, gerçekten hayret verici.

Word Lens: Son zamanların en popüler ve adından söz ettiren uygulaması olan Word Lens'in yaptığı iş çok ilginç. Diyelim ki bir yere gittiniz ve karşınızda yabancı dilde yazılmış bir tabela duruyor. Uygulamayı çalıştırıyorsunuz ve tabelanın fotoğrafını çekiyorsunuz. Uygulama da tabelada ne yazdığını yine aynı tabela görüntüsü üzerinde, ama bu kez sizin anlayacağınız dilde görüntülüyor.

